Feedback geven op schrijfproducten

Monica Koster & Meike Korpershoek

Workshop ResearchED
18 juni 2022

Even voorstellen

- Monica Koster

- Meike Korpershoek

Wat is feedback?

‘Een proces waarbij leerlingen informatie over hun werk verkrijgen met als doel de overeenkomsten en verschillen tussen de norm voor goed werk en de kwaliteiten van hun eigen werk te bepalen, om vervolgens hun eigen werk te kunnen verbeteren’

Boud en Molloy (2013)

Wat is het doel van feedback?

- **Wat wil je bereiken met feedback?**
  1. De leerling inzicht geven in zijn prestatie en hoe de tekst overkomt op een lezer
  2. De motivatie van een leerling verhogen
  3. De leerling verder helpen om zijn schrijfproducten schrijfproces te verbeteren, en hem helpen om een betere schrijver te worden

Wanneer geef je feedback?

Tijdens het schrijfproces!

Feedback is pas effectief als er daadwerkelijk iets mee moet worden gedaan

Feedback op een eindversie is “parels voor de zwijnen”

Feedback in combinatie met cijfer wordt **niet** gelezen

Goede schrijfopdracht

- Betekenisvol
- Aansluiten op voorkennis (ook genrekennis) en belevingswereld schrijver
- Duidelijk doel en publiek
- Succescriteria

Het stappenplan

Het stappenplan voor effectieve feedback

Stap 1: Het communicatieve doel
Bepaal of het communicatieve doel van de tekst bereikt wordt.

Stap 2: Sterke punten en verbeterpunten
Noteer kort enkele sterke en verbeterpunten die aansluiten op de vooraf bepaalde succescriteria.

Stap 3: Belangrijkste aandachtspunten
Bepaal twee à drie punten waarop je feedback wilt geven. Zorg dat deze aansluiten op de succescriteria en/of de behandelde stof. Geef de voorkeur aan hogere-orde-aspecten.

Stap 4: Kwaliteit van de tekst
Bepaal de kwaliteit op basis van het communicatieve doel. Afhankelijk van de kwaliteit schat je in wat voor type feedback nodig is.

Stap 5: Feedback

a Is de tekst relatief sterk? Geef dan voornamelijk faciliterende feedback op de hogere-orde-aspecten en op minder complexe fouten. Geef directieve feedback bij complexe grammaticale fouten en fouten waar geen regel aan ten grondslag ligt.

b Is de tekst relatief zwak? Geef ook dan faciliterende feedback op de hogere-orde-aspecten en bespreek de feedback goed na met de leerling. Geef directieve feedback bij complexe grammaticale fouten, fouten waar geen regel aan ten grondslag ligt en minder complexe fouten.

Stap 6: Controle
Lees je feedback nog eens. Controleer of je voldoende selectief bent geweest en of de formulering begrijpelijk is. Weet de leerling hoe hij heeft gepresteerd, hoe hij zijn tekst kan verbeteren en wordt hij daartoe voldoende gemotiveerd?

Aan de slag: opdracht

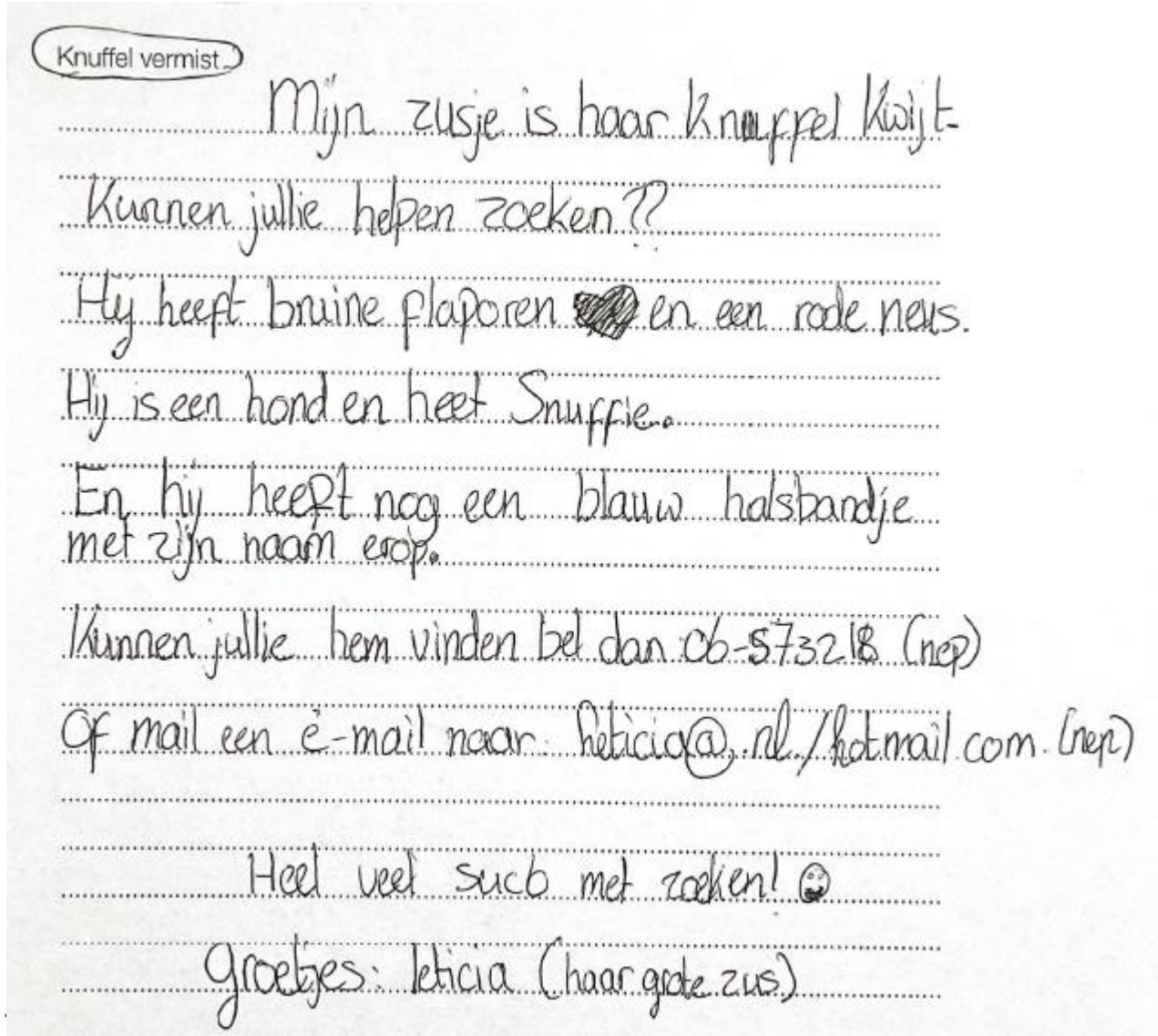
Schrijfopdracht **Knuffel vermist**

Je broertje is zijn knuffel kwijtgeraakt in de trein. Hij is daar erg verdrietig over en wil de knuffel graag terug. Daarom wil jij een berichtje plaatsen op de website van de NS (Nederlandse Spoorwegen) bij ‘Gevonden Voorwerpen’.

Schrijf een oproepje waarbij je beschrijft hoe de knuffel eruit ziet en waar en wanneer je broertje de knuffel is verloren. Zorg ook dat je naam en adres erbij staan zodat de vinder contact met je kan opnemen.

Aan de slag: voorbeeldtekst

Knuffel vermist

Mijn zusje is haar knuffel kwijt.

Kunnen jullie helpen zoeken??

Hij heeft bruine flaporen en een rode neus.

Hij is een hond en heet Snuffie.

En hij heeft nog een blauw halsbandje met zijn naam erop.

Kunnen jullie hem vinden bel dan 06-573218 (nep)

Of mail een e-mail naar: leticia@.nl./hotmail.com. (nep)

Heel veel succ met zoeken!

groetjes: leticia (haar grote zus)

Stap 1

Stap 1: Het communicatieve doel

Bepaal of het communicatieve doel van de tekst bereikt wordt.

Stap 2

Stap 2: Sterke punten en verbeterpunten

Noteer kort enkele sterke en verbeterpunten die aansluiten op de vooraf bepaalde succescriteria.

Wees selectief

- Cognitieve overbelasting bij te veel feedback
- Leerlingen raken overweldigd en gedemotiveerd en passen maar weinig aan
- Selectie op basis van: leesinhoud, succescriteria, eigen wens leerling enz.
- Maak duidelijk dat je selectief bent geweest

Lagere-orde-aspecten

Correctheidsaspecten als spelling en interpunctie

Vuur!
Vorig jaar met oud en nieuw heb ik daarvoor
al Vuurwerk afgestoken toen had ik taalfout.
een pak met tollen en pak met
rotjes in een papier contener taalfout.
gegooid. d L Toen stond de papierbak Van binnen in de fik. Toen hadden ik emn mijn
kennis op papier een giga vlinder gelegd en een tol. Dat staken we aan en het begon
heel erg te fikken en die breide uit tot een heel groote fik.
Daar deden we een voor een mikkend ever
op het glas in die fiek gooien. En wij
dachten dat die mensen niet thuis waren.
en toen brak het glas door en daar bleek
Dat de buurman thuis was en
Toen waren we betrapt

Veel taalfouten
Deze verbeteren

Hogere-orde-aspecten

Inhoudsaspecten als inhoud, opbouw, argumentatie en stijl

6 jarig havo

Elke havist komt op dit punt terecht; je moet je vervolgstudie gaan kiezen, maar je hebt geen flauw idee wat je wilt gaan doen en er zijn weinig vervolg opleidingen die je interesseren. Zou dit probleem leeftijdsgebonden zijn? Want de meeste leerlingen zijn rond de 16/17 jaar als ze klaar zijn met hun havo. In dit punt van je leven ben je bezig met hebt ontwikkelen van jezelf en het verleggen van grenzen. Dus de mogelijke oplossing voor dit probleem is het verlengen van het vijfjarige havo naar het zesjarige havo.

Je beantwoordt deze vraag niet echt. Wat wil je er precies mee bereiken?

Dan moet je wel het antwoord op bovenstaande vraag eerst hebben.

Lagere- of hogere-orde?

Stem feedback af op de behoefte van de schrijver.

Zwakke schrijvers richten zich bij (her-) schrijven vooral op lagere-orde-aspecten, en hebben voor revisie van hogere-orde-aspecten feedback nodig met duidelijke aanwijzingen (voorbeelden) hiervoor.

Goede schrijvers hebben vooral behoefte aan ondersteunende feedback en informatie over wat er al wel goed gaat.

Stap 3

Stap 3: Belangrijkste aandachtspunten

Bepaal twee à drie punten waarop je feedback wilt geven. Zorg dat deze aansluiten op de succescriteria en/of de behandelde stof. Geef de voorkeur aan hogere-orde-aspecten.

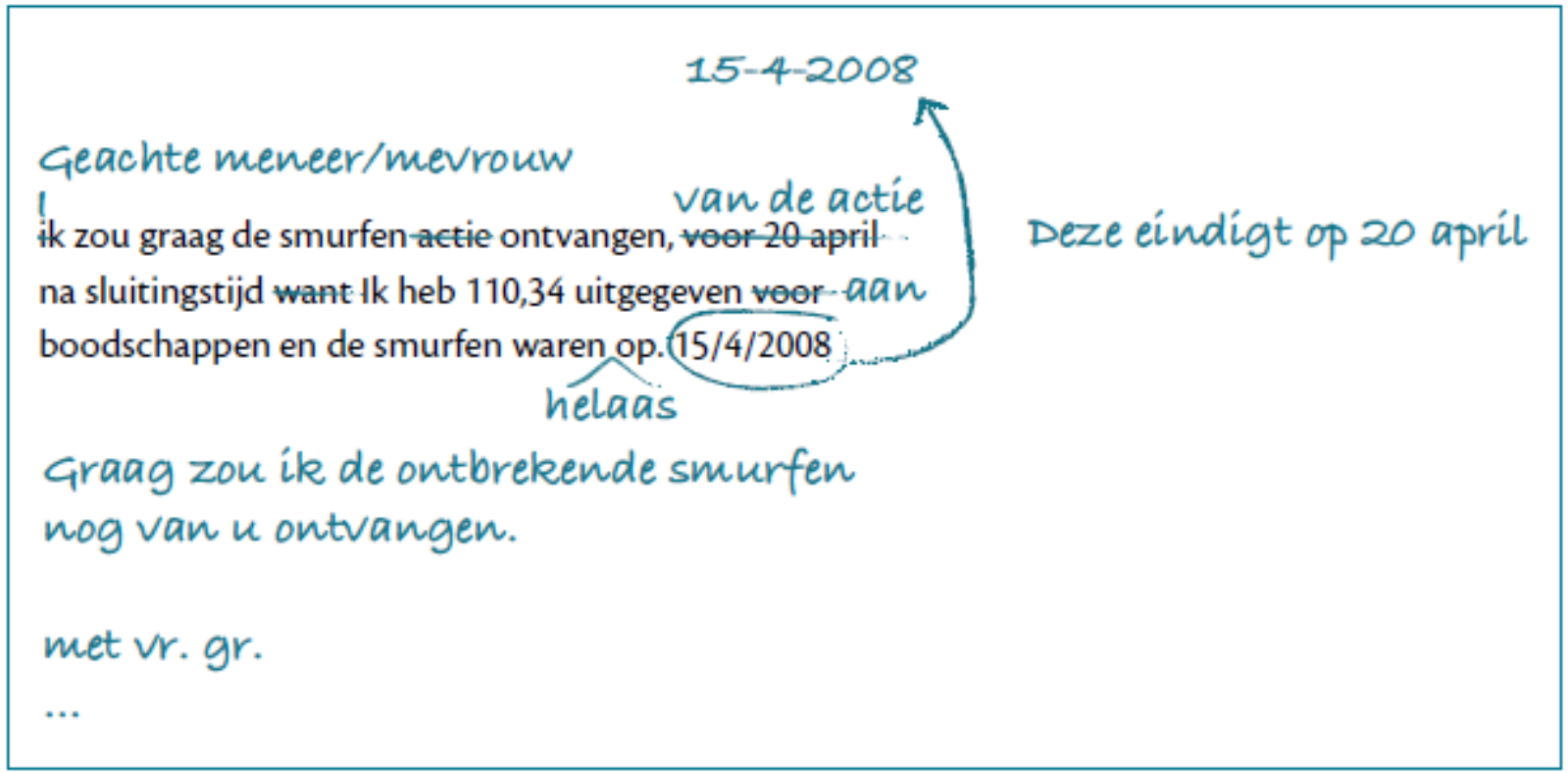
Stap 4

Stap 4: Kwaliteit van de tekst

Bepaal de kwaliteit op basis van het communicatieve doel. Afhankelijk van de kwaliteit schat je in wat voor type feedback nodig is.

Directieve feedback

Concrete aanwijzingen over wat er hoe verbeterd moet worden, regie bij feedbackgever

Faciliterende feedback

Suggesties ter verbetering, bijv. in de vorm van vragen, regie bij schrijver

Plaats, datum

Beste ...

ik zou graag de smurfen actie ontvangen voor 20 april

na sluitingstijd ~~alvast graag daar~~

want ik heb 110,34 uitgegeven voor boodschappen

en de smurfen waren op. 15/4/2008

Wat is je vraag? Wat wil je?

Aan wie schrijf je?

Wie ben je?

Directief versus faciliterend

- Afhankelijk van:
  - Type fouten
  - Kwaliteit van de tekst
  - Capaciteiten van de schrijver
- Plaats van de feedback:
  - In de tekst: correcties of markeringen
  - In de kantlijn: symbolen, coderingen of opmerkingen
  - Onder de tekst of in een feedbackmodel: opmerkingen

Stap 5(A)

Stap 5: Feedback

A. Is de tekst relatief sterk?

Geef dan voornamelijk faciliterende feedback op de hogere-orde-aspecten en op minder complexe fouten.

Geef directieve feedback bij complexe grammaticale fouten en fouten waar geen regel aan ten grondslag ligt.

Stap 5(B)

Stap 5: Feedback

B. Is de tekst relatief zwak?

Geef ook dan faciliterende feedback op de hogere-orde-aspecten en bespreek de feedback goed na met de student.

Geef directieve feedback bij complexe grammaticale fouten, fouten waar geen regel aan ten grondslag ligt en minder complexe fouten.

Stap 6

Stap 6: Controle

Lees je feedback nog eens. Controleer of je voldoende selectief bent geweest en of de formulering begrijpelijk is. Weet de leerling hoe hij heeft gepresteerd, hoe hij zijn tekst kan verbeteren en wordt hij daartoe voldoende gemotiveerd?

Effectieve feedback (1)

Effectieve feedback is:

- **selectief**: geef feedback op de 2-3 belangrijkste punten
- **doelgericht**: gericht op het communicatieve doel van een tekst, niet (alleen) op taalfouten

Effectieve feedback (2)

Effectieve feedback is:

- **motiverend**: geef aan wat goed gaat en wat nog beter kan
- **specifiek**: leg uit waarom iets goed of nog niet goed is
- **behulpzaam**: vragen, hints, verbetersuggesties, voorbeelden

Effectieve feedback (3)

De **timing** van feedback is cruciaal: geef geen feedback op een eindversie, maar doe dit eerder in het schrijfproces.

Liever minder opdrachten met verschillende versies en feedbackrondes dan heel veel teksten met feedback waar niets mee wordt gedaan.

Bronnen

Bouwer, R. & Koster, M. (2016). *Bringing writing research into the classroom, the effectiveness of Tekster, a newly developed writing program for elementary students.* Universiteit Utrecht.

Bogaerds-Hazenberg, S., Bouwer, R., Evers-Vermeul, J. en Van den Bergh, H. (2017) Daar maak ik geen punt van! Feedback en tekstrevisie op de basisschool. *Levende Talen Tijdschrift*, 18(2), 21-30.

Lees ons boek voor meer achtergrond en voorbeelden!

Tourschema *Maak er geen punt van!*

Workshops

- 6 oktober: Toetsrevolutie
- 14 oktober: Lopon

Artikelen

- juni: MeerTaal
- juni: Fons
- juli: Tijdschrift Taal
- n.n.b: Levende Talen Magazine

TEKSTER

Monica Koster
www.tekster.nl
info@tekster.nl
Twitter: @teksterNL

roc van amsterdam

taal prof

Meike Korpershoek
www.detaalprof.nl
meike@detaalprof.nl
Twitter: @detaalprof

Vragen en feedback

Bedankt voor jullie aandacht!